

Anders Bjørsvik
Marit Bjørsvik
Bjarte Bjørsvik
Gnr./bnr. 231/32 og 231/42.

Bergen, 17. mars 2022.

MULTICONSULT Norge AS avd. Stord
Kunnskapshuset, Sæ 132
5417 STORD

Merknader til Dispensasjonssøknad for etablering av flytebrygge og sprenging av undervasskjær i sjø ved Lerøy Vest, Bjørsvik, 5993 Ostereidet, Alver, Gårdsnr. 229, Bruksnr. 6

Vi viser til deres nabovarsel, datert 9. mars 2022, arkivert i Altinn. 10.03.2022 17:20:28 AR479537983 Deres ref: 10228889-01. Dokumentkode: 10228889-01-PLAN-PBL-002. Vi eier Bjørsvikvegen 111, ytterst på neset i Bjørsvik, og er nabo til den planlagte etableringen, heretter kalt tiltaket. Under listes opp paragrafer og punkter vi mener kommer til anvendelse. Våre merknader følger deretter før konklusjon.

A. Aktuelt regelverk

Aktuelt regelverk for tiltaket er etter vårt syn: Plan- og bygningsloven; Lov om havner og farvann; og Lindås kommunes «KOMMUNEPLANEN SIN AREALDEL 2019-2031. Føresegner og retningslinjer».

1. Plan og bygningsloven Pbl.

Lovens formål Pbl. § 1-1.¹

«Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser. Byggesaksbehandling etter loven skal sikre at tiltak blir i samsvar med lov, forskrift og planvedtak. Det enkelte tiltak skal utføres forsvarlig. Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.»

Forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag Pbl. § 1–8.²

Som beskrevet i søknaden er tiltaket ikke i samsvar med gjeldende arealplan og krever dispensasjon.

«I 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.»

¹ Lovdata. «Lov om planlegging og byggesaksbehandling». § 1–1 <https://lovdata.no/dokument/LTI/lov/2008-06-27-71>

² Ibid § 1–8

Generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel Pbl. § 11-9.³

«Kommunen kan uavhengig av arealformål vedta bestemmelser til kommuneplanens arealdel om: 6. miljøkvalitet, estetikk, natur, landskap og grønnstruktur, herunder om midlertidige og flyttbare konstruksjoner og anlegg».

Dispensasjon Pbl. §19-2.⁴

Som beskrevet i søknaden er tiltaket ikke i samsvar med gjeldende arealplan og krever dispensasjon. Vilkårene for dispensasjon beskrives i Lov om planlegging og byggesaksbehandling (Pbl.) § 19-2.

«Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt. Fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler. Ved dispensasjon fra loven og forskriften til loven skal det legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet.

2. Lov om havner og farvann (havne- og farvannsloven).⁵

§ 14. Tiltak som krever tillatelse

«Tiltak som kan påvirke sikkerheten, ferdselen eller forsvars- og beredskapsinteresser i farvannet, kan ikke etableres uten tillatelse. Som tiltak regnes både innretninger, naturinngrep og aktiviteter. Det kan ikke gis tillatelse til tiltak som vil stride mot bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven».

3. Lindås kommunes plan.⁶

Flere punkter i Lindås kommunes «KOMMUNEPLANEN SIN AREALDEL 2019-2031 Føresegner og retningslinjer», heretter kalt Kommuneplanen, kommer til anvendelse for godkjenning av tiltaket.

Området er «sjø med underformål ferdsel» (VFE). Da gjelder kapittel 3.5. BRUK OG VERN AV SJØ OG VASSDRAG, MED TILHØYRANDE STRANDSONE.

3.5.1. Generelt

Føremålet er fleirbruksområde for natur, friluftsliv, ferdsel og fiske. Tiltak eller inngrep som er i konflikt med natur, friluftsliv, ferdsel eller fiske er ikke tillate, under dette flytebrygger og kaianlegg. Areal avsett til hovudføremålet kan utnyttast i samsvar med dei aktuelle underføremåla med unntak av akvakultur, småbåthamn og småbåtanlegg, jf. pbl. §§ 11-7, 3. ledd, 11-9 og 11-11.

I Bjørsvik er det, slik søknaden nevner, en hensynssone for fugl. Den reguleres i:

4.2.3 Omsyn naturmiljø.

«Sona omfattar område med særleg verdifulle naturtypar eller viltverdiar og er vist som omsynssone i plankartet. Det skal takast særskilt omsyn til naturmangfaldet ved planlegging, handsaming av søknader og gjennomføring av tiltak innanfor sona. Nye tiltak kan ikkje tillast når dei kan kome i konflikt med naturmangfald av regional eller nasjonal verdi».

³ Ibid § 11–9.

⁴ Ibid § 19-2.

⁵ Lovdata. «Lov om havner og farvann (havne- og farvannsloven)». <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2019-06-21-70>

⁶ Lindås kommune. «KOMMUNEPLANEN SIN AREALDEL 2019-2031 Føresegner og retningslinjer». 15. okt. 2019.

https://www.alver.kommune.no/siteassets/innhald/plan-bygg-og-eigedom/overordna-planar/kpa_li_2019/kpa_foresegner-og-retningslinjer_vedtatt-15102019.pdf

Forurensing og hindring av ferdsel reguleres i:

2.7.4 Mellombelse og flyttbare konstruksjonar (Jf. Pbl. § 30-5).

«Mellombelse bygningar, konstruksjonar eller anlegg, herunder hytte-/husbåtar, lekterar, campingvogner og andre transportable innretningar må ikkje plasserast slik at dei:

Kan skapa forureiningsproblem der dei står, eller i sjø og vassdrag.

Er til hinder eller ulempe for allmenn ferdsle eller friluftsliv, eller på anna måte fører til vesentleg ulempe for omgjevnadane.

Ikkje tilfredsstillende reglar om avstand til nabogrense, regulerte byggegrenser, krav til estetikk, grunnforhold, rasfare, miljøforhold, tilknytning til offentleg veg og leidningsnett mv.»

Likeledes anvender vi planens punkt om støy:

2.7.6. Støy.

«Miljøverndepartementet si til ei kvar tid gjeldande retningslinje for støy i arealplanlegging (T-1442) skal gjelda for planlegging og ved sakshandsaming av tiltak etter plan- og bygningslova. Ved regulering eller byggesaker der støyforholda går ut over den tilrådde grensa i retningslinja, skal det liggja føre dokumentasjon av støyforholda og plan for avbøtande tiltak.»

B. Våre merknader

Her følger våre merknader ift ovenstående:

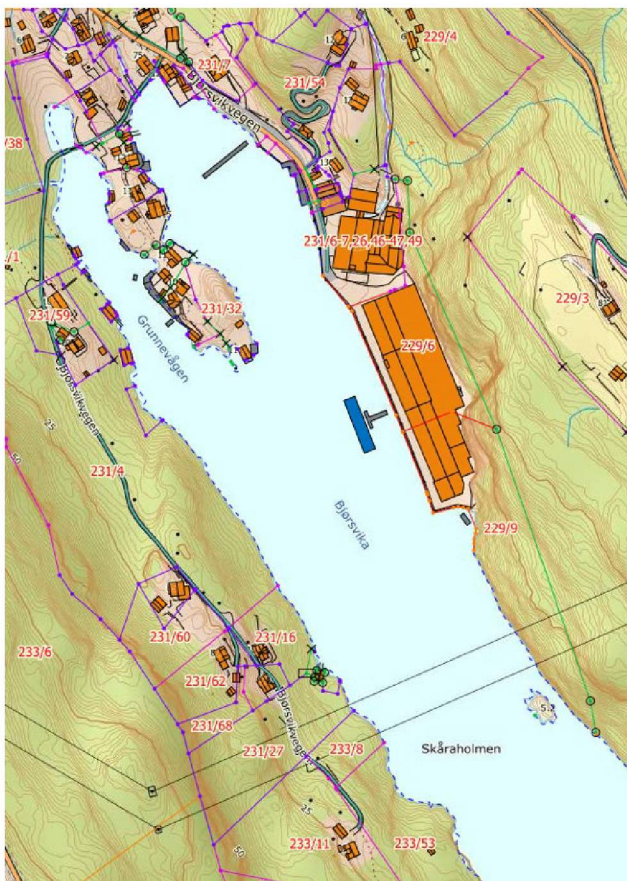
1. Ferdsel, inn- og utseiling og sikkerhet

Den planlagte flytebryggen vil ligge innenfor sjøarealet i gjeldende kommuneplan, avsatt til bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone. Bryggen er, ifølge tekst på side 1 og tegning på side 2 i søknaden, 91 m lang, 5 m bred og stikker 12-25 m ut fra fjellet. 25-metersmålet på tegningen i søknaden er imidlertid et stykke opp på flytebryggen. I følge tegningen estimerer vi avstanden i sørenden av flytebryggen til ca. 35 meter fra fjellet. I tillegg kommer en landgang på 10 m slik at hele tiltaket blir 101 m langt. Arealet av bryggen blir 455m² noe som er mer enn 19 ganger så stor som dagens brygge.

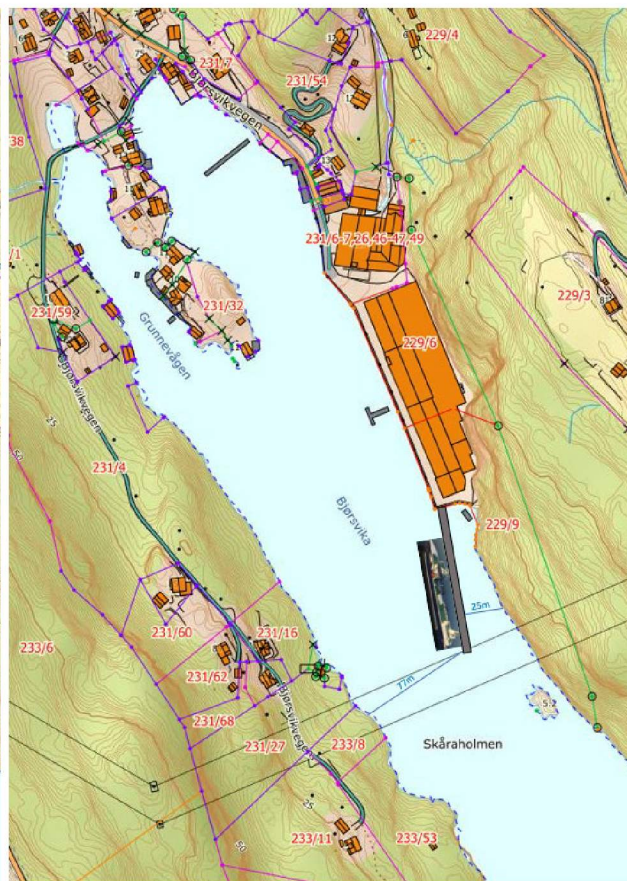
I søknaden er imidlertid ikke den foreslåtte båten tegnet inn. Dermed ser man heller ikke hvordan seilingsleden og ferdselen påvirkes. Dagens båter, av størrelse som «Mowi Star», er 38 m lang og 8 m bred.⁷ De nye båtene beskrives i søknaden som opptil 75 m lange. Båter av dette slaget som Lerøy i dag bruker, og er deleier, i som M/S «Seihav» er noe større, ca. 79 m lange og 17 m brede.⁸ De nye båtene blir altså ca. 4 ganger større enn dagens båt. Vi har tatt utgangspunkt i søknadens tegning og tegnet inn dagens og planlagt båt på 75 m, se tegning 1, og 2 under.

⁷ Skipsmedia. «Mowi Star.» <http://www.skipsmedia.no/mowi-star/> Lastet ned 18. jan. 2022.

⁸ Skipsrevyen. «Havsei» <https://www.skipsrevyen.no/batomtaler/ms-seihav/>



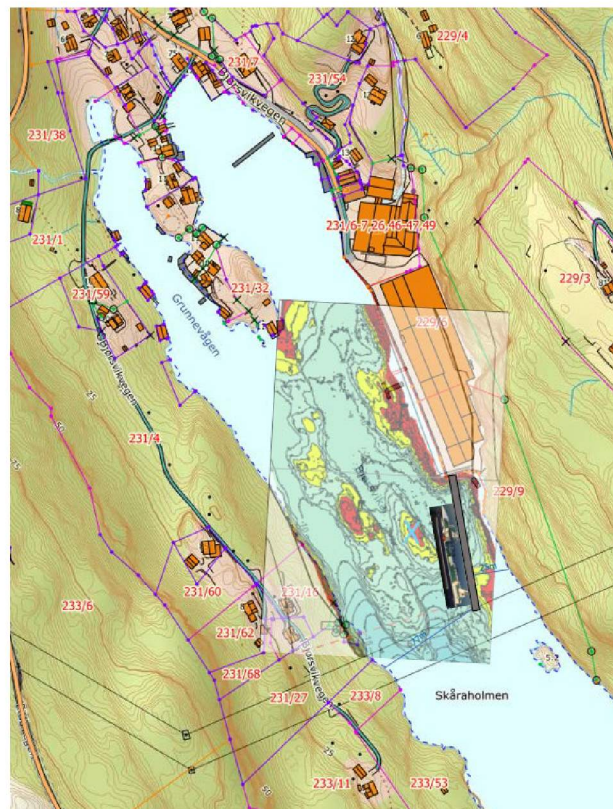
Tegning 1. Dagens flytebrygge med brønnbåt.



Tegning 2. Tiltakets flytebrygge med brønnbåt.

På tegning 2 blir det tydelig at den planlagte flytebryggen vil ligge langt ut fra land. Vikens bredde på dette stedet er ca. 100 m. Med båten fortøyd vil tiltaket ta ca. 40 % av vikens bredde. Litt lengre inne står det en stake fra Kystverket på en grunne litt til venstre i viken, se rødmerket grunne på tegning 3. Hovedseilingsleden går mellom staken og tiltaket og leden blir betydelig redusert. Dermed blir det trangere for båter når de passerer og det kan skape økt fare. Det blir spesielt krevende for større båter.

Tegning 3. Dagens flytebrygge med brønnbåt.



Ferdsel vurdert mot Pbl. § 1-1. Lovens formål.

Vi mener at tiltaket begrenser bærekraftig utvikling i Bjørsvik jf. 1. og 2. ledd. Det er en omfattende inngripen og vi mener byggesaksbehandlingen ikke kan godkjenne dispensasjon fra planvedtak for en så stor utbygging i sjøområdet, jf. 3. ledd.

Tiltaket mener vi ikke sikrer åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det legges heller ikke vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn beskrives ikke, jf. 4. ledd.

Ferdsel i.f.t. Lindås kommuneplan

Tiltaket strider mot Lindås kommunes regulering av ferdsel, jf. Kommuneplanen 2.7.4. andre ledd, og 3.5.1.

Sikkerhet i.f.t. Havne- og farvannsloven

Etter vårt syn medfører den planlagte bryggeplasseringen at det blir et hinder i viken. Dette vil medføre økt fare for ulykker og dermed svekket sikkerhet og trygghet, jf. havne- og farvannsloven § 14.

I søknaden poengteres det at: «Det er viktig for Lerøy Vest Bjørsvik at tryggleiken for båtar sjøvegen er god. For å sikra dette vil det verta etablert lys på sjøve flytebrygga, og landgangen ut til brygga vil få pullertlys. På den måten vil flyteanlegget vert tydelege å sjå i mørket.»

Selv om det monteres lykter, vil det i mørke og dårlig sikt bli et ekstra hinder for ferdsel. Når en stor brønnbåt ligger i viken blir det spesielt uoversiktlig.

Fremtidig utvikling

Søknaden beskriver fremtiden for oppdrett generelt og i Bjørsvik spesielt på side 2:

«Oppdrettsnæringa er i stor vekst i Noreg og utviklinga går mot større anlegg både i sjø og på land, og dermed trong for større båtar. Anlegget i Bjørsvik har ei nøkkelrolle i Lerøy Vest si satsing på produksjon av aure.» Det tolker vi som at anlegget i Bjørsvik planlegges økt ytterligere, noe som vil forsterke de omtalte negative konsekvensene.

2. Visuelt

Den planlagte båten vil være ca. 4 ganger så stor som den nåværende i areal. Den nye båten blir også høyere. Høyden er ikke angitt i søknaden, men av bilder estimerer vi den til å være ca. 15 m over vannlinjen. De fleste husene i Bjørsvik er vendt med utsyn ned mot sjøen. Kombinasjonen av større brygge og båt med plassering midt i viken gjør at det blir visuelt dominerende for en allerede liten og trang bygd. For de som bor i Bjørsvikvegen 85, 89, 93, 97 og 103 på vestsiden av Bjørsvik vil den bli spesielt synlig, jf. Pbl. § 11-9. 6. ledd. For oss i Bjørsvikvegen 111, på neset, vil den bli liggende rett fremfor og høyere enn eiendommen.

I følge søknaden planlegges det montering av lykter på landgang og flytebrygge og de skal rettes ned. De vil nødvendigvis ses i mørket, ellers har de jo ikke en funksjon. Lykter vil medføre økt lysforurensing, noe som vil være til sjenanse for oss og har en negativ konsekvens for miljøet.

3. Luftkvalitet

Dagens båt bruker motorer for strømproduksjon ved landligge. Avgassene fra motoren legger seg i viken, avhengig av værforholdene. Eksosluften kjennes tydelig, spesielt på dager med lite og ingen vind. Enkelte dager oppleves eksosen som så ubehagelig at vi har valgt å fjerne oss fra eiendommen. En større båt vil nødvendigvis ha større motorer og da blir det mer avgasser. Dette vil forurense og mer og forringe luftkvaliteten ytterligere, jf. Kommuneplanen 2.7.4. første ledd.

4. Støy

Lindås kommunes plan punkt 2.7.6. støy: «Miljøverndepartementet si til ei kvar tid gjeldande retningslinje for støy i arealplanlegging (T-1442) skal gjelda for planlegging og ved sakshandsaming av tiltak etter plan- og bygningslova. Ved regulering eller byggesaker der støyforholda går ut over den tilrådde grensa i retningslinja, skal det liggja føre dokumentasjon av støyforholda og plan for avbøtande tiltak.» Når motorene går under båtens landligge lager de støy, og denne høres tydelig på vår eiendom. Med større motorer blir det mer støy, og det vil virke negativt også på helse og miljø generelt selv om båten kommer lengre ut. Vi ber om dokumentasjon av støy og plan for avbøtende tiltak, jf. Kommuneplanen 2.7.6.

5. Natur og fugleliv

I Bjørsvik er det et større raste- og beiteområde for kvinand og toppand slik søknaden beskriver. I tillegg har Miljødirektoratet registrert havelle (*Clangula hyemalis*) og fiskemåke (*Larus canus*) i området. Det er opprettet en hensynssone for fugl i kommuneplanen. Den norske Artsdatabanken har eksperter som har vurdert bestanden på disse fire artene på grunnlag av forskning.

Hekkebestanden av kvinand ble vurdert til å være livskraftig i 2015.⁹ Den er likevel kun på 30-40.000 individer, flere ganger lavere enn i Sverige og Finland. Den norske hekkebestanden av toppand ble vurdert til å være livskraftig.¹⁰ Samtidig er den kun på 13-18.000 individer og 6-10 ganger lavere enn i Sverige og Finland.

Den norske hekkebestanden av Havelle ble anslått å 6.000-14.000 individer i 2015, og vurdert til å være i nedgang.¹¹ Populasjonen ble oppjustert til 13-27.000 individer i 2016 i.f.b. med at arten ble valgt til «Årets fugl» av Norsk Ornitologisk Forening. Per mars 2022 operer Artsdatabanken med et estimat på 17.200 individer. Havelle er i kategorien «nært truet». Kriteriene for at denne arten kommer i kategorien «nært truet» er at det er færre enn 20.000 individer og en nedgang på over 10% over de siste tre generasjoner.

⁹ Artsdatabanken. "Kvinand *Bucephala clangula* (Linnaeus, 1758)".

<https://artsdatabanken.no/lister/rodlisterforarter/2021/28188> Nedlastet 16. mars 2022

¹⁰ Artsdatabanken. "Toppand *Aythya fuligula* (Linnaeus, 1758)".

<https://artsdatabanken.no/lister/rodlisterforarter/2021/31067> Nedlastet 16. mars 2022.

¹¹ Artsdatabanken. "Havelle *Clangula hyemalis* (Linnaeus, 1758)". Nedlastet 16. mars 2022.

Fiskemåkebestanden i Norge ble anslått å være 180-250.000 individer i 2015, og vurdert som til å være i nedgang.¹² Hekkefugltakseringene i regi av overvåkingsprogrammene «Norsk Hekkefugltaksering» (NHT) og «Terrestrisk Naturovervåking» (TOV) viser en nedgang på ca. 79 % (64-87%) i perioden 1996-2019, men med en utflating i perioden 2010-2019. I Hordaland er det registrert en nedgang for kystbestanden på 85% for perioden 1980-2014, mens totalbestanden for fylket antas å være om lag halvert i denne perioden. Fiskemåker i kategorien «sårbar» som er mer alvorlig enn «nært truet» slik søknaden beskriver. Kriteriene for at denne arten kommer i kategorien «sårbar» er reduksjon i populasjonsstørrelse på over 30% i en vurderingsperiode på 3 generasjoner.

Dagens flytebrygge og båt ligger allerede i hensynssonen. Det søkte tiltaket blir liggende mer sentralt i hensynssonen. Bryggen blir som nevnt 19 ganger større enn dagens, og båten 4 ganger større. Samlet vil dette ta mye mer plass og nødvendigvis fortrenge fuglelivet ytterligere.

Søknaden beskriver fremtidens situasjon slik: «Forankring av flytebrygga gir eit svært lite avtrykk på sjøbotn, slike konstruksjonar er i tillegg flyttbare, og vil dermed ikkje påverke beiteområdet i særleg grad». Argumentet om at flytebryggen er flyttbar kan vi ikke se gjelder fordi søknaden beskriver at det i fremtiden blir større anlegg både på land og i sjø. Lerøy planlegger altså for permanent større drift og ikke flytting av flytebryggen.

Det søkte tiltaket planlegges med lys. Kunnskap og bevissthet om problemer med lysforurensing har økt de siste årene. Montering av mer lys på landgang og flytebrygge vil påvirke fugle- og dyrelivet i Bjørsvik generelt på en negativ måte. Siden nye tiltak ikke kan tillates når de kommer i konflikt med naturmangfold av regional eller nasjonal verdi bryter de mot, jf. Kommuneplanen 4.2.3.

6. Sprengning av grunne i viken

Forslaget innebærer sprengning av 700 m³ i viken. Dette vil nødvendigvis skade livet i det aktuelle området og rundt det. Spesielt vil det ved selve sprengningen medføre ekstra skade, jf. Kommuneplanen 3.5.1 og 4.2.3.

7. Kommuneplan

Alver kommune starter i juni 2022 arbeid med ny "Kommuneplanen sin arealdel".¹³ Dette blir en oppdatert og integrert del av tidligere Lindås kommune sin plan. Vedtak om planprogrammet planlegges å tas i oktober i år. Så skal det utarbeides et planforslag og endelig plan forventes å vedtas våren 2024. Vi mener det ikke skal fattes vedtak for en så stor dispensasjonssøknad inntil ny plan foreligger.

¹² Artsdatabanken. "Fiskemåke *Larus canus* Linnaeus, 1758". Nedlastet 16. mars 2022.

¹³ Alver kommune. "Kommuneplanen sin arealdel". https://www.alver.kommune.no/innhald/plan-bygg-og-eiendom/Plansystem_planprosess/Kommunale-planar-i-prosess/kommuneplanen-sin-arealdel/ Nedlastet 16. mars 2022.

8. Interkommunal plan

Kommunene Alver, Austrheim, Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen, Osterøy og Vaksdal vedtok høsten 2020 å utarbeide en interkommunal plan for sjøarealene i kommunene.¹⁴ Prosessen har startet og planprogrammet er vedtatt. Region Nordhordland beskriver den kommende planen slik: «Det er mange interesser knytt til kystsona og sjøareala. Aukande konkurranse og interessekonfliktar kan gjere sjøareala utfordrande å forvalte. Kommunen har mynde over arealbruken i sjøområda etter plan- og bygningslova, og ansvar for å skape føreseielege rammer. Til dette trenger kommunen eit godt styringsverktøy ... Ein interkommunal plan er ikkje ein «overkommunal plan», men ei samansetting av fleire formelt sjølvstendige kommunale planer «bygd» på ein heilskapleg vurdering.» Vi mener det ikke skal fattes vedtak inntil ny plan foreligger.

C. Konklusjon

Vi forstår at Lerøy Vest trenger å være konkurransedyktige i fremtidig drift av anlegget i Bjørsvik. Samtidig er hensynene bak bestemmelsene det søkes om dispensasjon fra vesentlig satt til side, jf. § 19-2. Ulempene, som påpekt ovenfor, er store og betydelig større enn de samlede fordelene for samfunnet. For bygden, oss, miljøet og dyrelivet ser vi kun ulemper. Dermed er Plan- og Bygningslovens vilkår for dispensasjon ikke oppfylt og dispensasjon kan ikke gis. Vi mener også at behandling av dispensasjonssøknader som Lerøys tiltak skal avvende resultatene av de pågående planprosessene.

Med bakgrunn i dette mener vi at søknaden må avvises. Vi er svært opptatt av dette spørsmålet og mener det har stor betydning for bygdens miljø og bærekraftige fremtid. Vi kommer til å følge prosessen nøye videre og benytte oss av ankemuligheter.

Mvh

Anders Bjørsvik

Marit Bjørsvik

Bjarte Bjørsvik

¹⁴ Næss, Bent Gunnar. "Interkommunal plan for sjøareal i Nordhordland". <http://www.regionnordhordland.no/plan-for-sjoeareal.485768.nn.html> Nedlastet 16. mars 2022.